

Shod proti nasilju, sužnjelastništvu in razkroju javnega dobrega

13. junij 2025, Azilni dom Vič, Ljubljana

Nasilje varnostnikov nad prosilci za azil je spodbudilo organizacijo shoda pred Azilnim domom Vič na Cesti v Gorice 15 v Ljubljani, na katerem so protestniki opozorili na nujnost takojšnje prekinitve nasilja, zamenjave varnostnega osebja in izboljšanja osnovnih bivalnih pogojev. Poleg tega so izpostavili vse pogostejše primere izkoriščanja migrantskih delavcev v Sloveniji. Objavljamo izjavo kolektiva Fronta za skupno dobro ter dvojezično Pismo podpore prosilcem za azil civilne iniciative Infokolpa, ki sta bila prebrana na shodu.

Izjava Fronte za skupno dobro

V zadnjem obdobju smo z ogorčenjem in globoko zaskrbljenostjo spremljali primere nasilja nad najšibkejšimi v naši družbi.

Kot smo videli v prispevku Nasilni varnostniki v azilnem domu, ki ga je za oddajo Tednik na javni televiziji pripravila Vanja Kovač, je Palestinec, begunec iz Gaze, ki je zbežal pred genocidom, enim najbrutalnejših zločinov sodobne zgodovine, in je v moriji izgubil sestro, brata in svaka, v mirni Sloveniji poiskal zaščito. Namesto slednje je prejel udarce nasilnih in nestrpnih varnostnikov – tudi v del telesa, kamor so ga že ranile izraelske sile. Ta telesna retravmatizacija je obenem simbol nepojmljive duševne retravmatizacije. Novinarka in predstavnica nevladne organizacije Infokolpa sta v prispevku pokazali, da gre za stalno prakso izživljanja nad azilanti v omenjeni instituciji.

Skupino migrantskih delavcev s Filipinov je delodajalec med drugim preprodajal, pretepal, uslužbenki tiščal glavo v koš za smeti. Povezave omenjenega

delodajalca, ki se poslužuje sužnjelastniških praks, po poročilu novinarjev javne televizije segajo do notranjega ministrstva in vodstva policije. Kljub jasnim pozivom, da se odgovorni o morebitnih povezavah izrečejo, smo bili deležni le izmikanja in cinizma, delavci pa so izginili z oči javnosti.

Državljanke in državljani smo zaskrbljeni za omenjene žrtve nasilja, nočemo, da izginejo z obzorja javnosti, in čutimo odgovornost za naše najranljivejše goste. Gre za moralno skrajno zavržne prakse, ki odražajo kolaps osnovnih civilizacijskih standardov.

Zavedamo se, da gre za dlje časa trajajoče procese, na katere so nevladne organizacije opozarjale že v preteklosti in na katere tudi ni bilo zadostnega državljanskega odziva.

Prav tako se zavedamo, da je trpljenje najranljivejših le simptom širšega razkroja javnega dobrega: zdravstva, javnega medija, potniškega prometa, stanovanjskih zmogljivosti.

V današnjem času še vedno odmevajo besede nemškega pastora Martina Niemöllerja iz časa nacizma: »Najprej so prišli po komuniste, vendar nisem spregovoril, ker nisem bil komunist. Nato so prišli po sindikaliste, vendar nisem spregovoril, ker sam nisem bil sindikalist. Nato so prišli po Jude in nisem spregovoril, ker nisem bil Jud. Potem so prišli pome, vendar ni bilo več nikogar, ki bi v mojem imenu sploh lahko protestiral.«

Zbrane državljanke in državljani izražamo zaskrbljenost za prihodnost naše države, družbe in naših zanamcev ter se ne zgolj sočutno, temveč tudi družbeno solidarno odzivamo na nasilje, ki ne zadeva samo azilantov in migrantskih delavcev, temveč tudi vse nas.

Pri tem smo odprti za druženje in posvetovanje z vsemi posamezniki in organizacijami, ki imajo ideje, kako takšne zavržne prakse sistemsko preprečiti in sankcionirati.

Naše zahteve so:

1. jasno zagotovilo in dokaz, da bodo ali so bili nasilni varnostniki sankcionirani in ne bodo več imeli dostopa do ranljivih skupin;
2. zagotovilo, da v azilnem domu ne bo več »prostora brez kamere«, ki bi ušel nadzoru dela varnostnikov in omogočal nasilje nad azilanti;
3. jasno in nedvoumno distanciranje notranjega ministra od nasilja v azilnem domu in delodajalca, ki je trpinčil filipinske delavce, ter utemeljena ovržba suma, da je bil ta vnaprej opozorjen na preiskavo;
4. informacije o stanju in statusu izkoriščanih ter poniževanih filipinskih delavcev in dokazi, da se je njihovo stanje izboljšalo.

Justice must be done, and justice will be done!

¡No pasarán!

Infokolpino Pismo podpore prosilcem za azil

Civilna iniciativa Infokolpa že vrsto let z delom, druženjem in skupnimi bitkami spremlja prosilce za mednarodno zaščito in druge migrante. S koreninami v avtonomnih prostorih, kot je bila Avtonomna tovarna Rog (Socialni center Rog in Second Home), je z delovanjem pričela leta 2018, ko sta slovenska policija in država predvsem na takratni južni schengenski meji s Hrvaško izvajali tako imenovane *push-backe* – tj. ljudi so uradne osebe na meji v senci gozdov zavračale, jim onemogočale dostop do pravice mednarodne zaščite, jih občasno okradle, jim lagale, jih zavajale, predvsem pa vračale v roke in kombije soodgovorne hrvaške policije, ki je te ljudi potem pogosto nasilno – tudi sadistično – nagnala iz EU, na ozemlja Bosne in Hercegovine ter Srbije.

Uvodni dobrodošlici so sledila zaprta vrata – ter zanikanje pravic in nasilje.

Že takrat so se med prebivalstvom iz različnih virov širili nestrpnost, sumničavost in strah, ki so jih protipravna ravnanja policije in države zrcalila in podpihovala. Vendar t. i. neregularne migracije predstavljajo le neznamenit delež v celotnem spektru sodobnih migracij.

Današnje razmere na meji so nekoliko drugačne. Statistični podatki kažejo, da večina oseb, ki izrazijo namero o prošnji za mednarodno zaščito, to tudi vložijo, medtem ko so nastanjene v namestitvenih zmogljivostih UOIM, kot je azilni center Vič. Stanje na terenu se za prosilce za azil, predvsem tiste, ki želijo ostati v Sloveniji, s pomembnimi zakonski spremembami izboljšuje, obenem pa še zmeraj spominja na pretekle dni.

To danes sporočajo prosilci iz azilnega doma – njihova pričevanja, zapisi, fotografije, avdio in videoposnetki. Ti prikazujejo nepometene in slabo vzdrževane prostore, še posebej šokantne so podobe zanemarjenih kopalnic. Nezavidljiva je tudi prehrana – včasih le sendvič s hrenovko. Vprašljiva je kakovost hrane, ki je dostopna prosilcem s kroničnimi boleznimi, alergijami in drugimi stanji.

Čeprav ljudje zaužijejo dovolj kalorij, prehranjevanje pomeni mnogo več kot zgolj njihov vnos. Prihaja do konfliktov pri vrstah za hrano, ki so v času prenapolnjenosti centra zelo dolge.

V centru se pojavljajo bolezni, ki so značilne za prostore, kjer sočasno biva več sto oseb. Problematične so predvsem kožne in druge nalezljive bolezni, kar pretesni, umazani in slabo vzdrževani prostori le še zaostrujejo.

Navkljub naporom UOIM, da bi zmogljivosti centra razširil, pri tem ostaja neuspešen – predvsem zaradi strahu in nezaupanja, ki jih pri ljudeh zbuja azilanti in tujci. Vendar je nezaupanje ljudi percepcija, ki jo je s svojimi praksami soustvarila država, razširila pa politični interesi in mediji.

Že dlje časa prosilci poročajo o nespoštljivem vedenju osebja in nasilju varnostnikov v azilnem centru Vič. Konflikti in nasilni spopadi pogosto pripeljejo do

tega, da prosilce zaprejo v center za tujce v Postojni. To je zaprti visoko varovan objekt z zelo omejenim dostopom do zunanjega sveta, kjer mnogi doživljajo globoke stiske (npr. samopoškodovanje). Osebam odvzamejo svobodo gibanja – za dobo treh mesecev z možnostjo podaljšanja za en mesec. Sprašujemo, na kakšni podlagi?

Zapisniki konfliktnih dogodkov so pisani administraciji v prid, pritožbeni in odškodninski postopki prosilcev pa zapleteni in dolgotrajni.

Zato zahtevamo:

1. izboljšanje prehrane – naj bo raznolika, uravnotežena in skrbno pripravljena;
2. dostojno širitev nastanitvenih zmogljivosti – brez modrih zabojnikov;
3. čiste, vzdrževane in bivanju prijazne nastanitvene prostore;
4. hitrejšo možnost nastanitve na zasebnem naslovu za tiste, ki si to želijo in lahko privoščijo;
5. takojšen umik nasilnih varnostnikov;
6. uvedbo ustreznega in predvsem učinkovitega usposabljanja varnostnikov za delo s prosilci za mednarodno zaščito – ob podpori nevladnih organizacij;
7. spoštljiv odnos osebja do prosilcev za azil, ki so ljudje in si zaslužijo dostojanstveno obravnavo;
8. zagotovitev osnovnih potrebščin (čisto spodnje perilo, nogavice, čevlji, jakne ipd.) v najkrajšem možnem času;
9. zunanji nadzor nad delom varnostne službe;
10. brezplačen prevoz z LPP za vse prosilce za azil.

Infokolpa's Letter of support for asylum seekers¹

The civil initiative Infokolpa has, for many years, stood with asylum seekers and other migrants through work, community, and shared struggles. With its roots in liberated spaces such as the Rog Autonomous Factory (Social Centre Rog and Second Home), it began operating in 2018. At that time, the Slovenian police and state were carrying out so-called pushbacks at the southern Schengen border. This meant that officials would reject people in forested areas and deny them access to institutions or the right to international protection. They would also rob and lie to people, and most notably, return them to the custody of the Croatian police. The Croatian police would often treat these people violently, even sadistically, pushing them out of the EU and back into Bosnia and Herzegovina or Serbia.

Closed doors, a denial of rights, and the use of violence followed the initial welcome.

Even then, various sources among the public began spreading intolerance, suspicion, and fear, mirrored and inflamed by the unlawful actions of the police and the state. However, so-called irregular migration represents just a drop in the ocean when viewed within the broader context of global migration.

The current situation is somewhat different. Statistics show that most people who say they want to seek international protection do go on to apply for it while staying in accommodation provided by the Government Office for the Support and Integration of Migrants (UOIM), such as the Asylum Centre Vič.

Although conditions for asylum seekers have improved due to important legal changes, especially for those wishing to remain in Slovenia, they still echo the dark days of the past.

This is what asylum seekers at the Centre Vič are saying—through their testimonies, writings, photos, and audio and video recordings. These reveal unclean and poorly maintained premises, with especially shocking images of damaged bathrooms. The food situation is dire, too – sometimes it's just a hot dog sandwich. The quality of the food available to people with chronic illnesses, allergies, and other health conditions is questionable. While people may consume enough calories, eating involves much more than just caloric intake. Conflicts often arise in the food queues, which become very long when the centre is overcrowded.

The centre is home to diseases commonly found in overcrowded living spaces, particularly skin and other infectious diseases. The situation is only worsened by tight, dirty, and poorly maintained living conditions.

¹ Translation of statement was read at the Rally Against Violence, Slavery and the Destruction of the Public Good, 13 June 2025, Asylum Centre Vič, Ljubljana, Slovenia.

Despite the UOIM's efforts to expand the centre's capacity, this has so far failed, mainly due to local people's fear and mistrust of asylum seekers and foreigners. However, this mistrust has been perpetuated by the state through its policies and practices, as well as by political opportunism and the media.

Asylum seekers have been reporting disrespectful behaviour from staff and violent incidents involving security guards at the Asylum Centre Vič for a long time now. Asylum seekers are often transferred to the Postojna detention centre for foreigners following conflicts and violent incidents. Foreigners are held in a high-security facility there, with limited access to the outside world. Many of them experience severe distress. They are deprived of their freedom of movement for up to three months, with the possibility of a one-month extension. On what legal grounds?

Reports of such conflicts often favour the administration, whereas complaints and claims made by asylum seekers tend to be complicated and time-consuming to resolve.

We demand:

- that the food is improved – it should be varied and carefully prepared;
- that accommodation capacities are expanded appropriately, without blue containers;
- living quarters should be clean, well-maintained, and pleasant to live in;
- that relocation to private accommodation can be made faster for those who wish and can afford it;
- that violent security guards are removed immediately;
- that effective training, with the help of NGOs, is introduced for security staff working with asylum seekers;
- that the attitude of staff towards asylum seekers – human beings deserving of dignified treatment like everyone else – is improved;
- that asylum seekers immediately receive basic necessities: clean underwear and socks, shoes, jackets, etc.;
- that external monitoring of security services be established;
- that all asylum seekers are granted free access to Ljubljana Public Transport (LPP).